

skud ca. 1½ Mill. Kr., Statsprøveanstaltens ca. et halvt Hundrede Tusinde, Assistenshusets ca. 73 000 Kr., ja, selv Justervæsenet er anslaaet til et Underskud. Og ser vi paa Postvæsenet, da møder det med et Underskud paa 7,7 Mill. Kr., medens den af Statsvirksomhederne, der er anslaaet til det højeste Overskud, nemlig Statsbanerne, ikke har kunnet svinge sig op til at love mere end ca. 300 000 Kr. i Udbytte til Forrentning af de 340 Mill. Kr., der er anbragte deri. Det forekommer mig, at denne Tingenes Tilstand ikke bør fortsættes. Kan de allerede stedfundne Takstforhøjelser ikke føre til et rimeligt Overskud, bør yderligere Takstforhøjelser tages under Overvejelse, hvor beklageligt det end monne være.

En anden Udvej til at forbedre den finansielle Situation er Formindskelse af Udgifterne. I Slutningen af sin Fremlæggelsestale advarede den højtærede Finansminister stærkt imod at gaa til saadanne Udgifter, som i væsentlig Grad vilde forøge Udgiftsbudgettet, og særlig advarede den højtærede Minister imod nu at tænke paa de store og kostbare Foranstaltninger, der har været paa Tale i den sidste Tid. Desværre er disse Advarsler vel begrundede. Men jeg vil gaa et Skridt videre. Jeg vil bede den paagældende højtærede Minister og det ærede Finansudvalg om at tage under alvorlig Overvejelse, om det dog ikke kunde være muligt at udsætte forskellige af de Arbejder, som er bragte i Forslag paa Finansloven, saaledes at den store Udgiftssum, som § 26 angiver, kunde nedbringes ganske betydeligt. Der er baade under Jernbanevæsenet og under Post- og Telegrafvæsenet bragt ret rigelige Nyanlæg i Forslag. Men Hovedsagen bliver naturligvis, i hvilket Omfang Statens Udgifter til Dyrtidsforanstaltninger kan begrænses, og her er mit Partis Opfattelse som bekendt den, at der nu virkelig maa kunne foretages meget store Indskrænkninger, og at det vil være nødvendigt at foretage dem. Uden Karrighed blev der af Rigsdagen i sidste Samling bevilget særdeles mange Millioner til Lønforbedringer for Tjenestemænd, og jeg har vel Lov at sige, at mit Partis Repræsentant gjorde et godt Arbejde baade i Udvalget

og i Kommissionen. Og vel kunde vi have ventet, at disse meget kraftige Lønforbedringer i det store og hele havde tilfredsstillet de paagældende. Jeg tror ogsaa, dette gennemgaaende vilde have været Tilfældet, dersom Københavns Kommune ikke ved sit Overbud havde skabt Utilfredshed hos nogle af Statens Tjenestemænd; forhaabentlig vil de nu, naar de ser, hvorledes Staten finansielt sidder i det, indrømme, at videre kunde man umuligt strække sig. Samtidig er Landet over Arbejdslønnen blevet forhøjet saa stærkt, at Forhøjelsen i de fleste Tilfælde naar op over Prisniveauets Stigning. Under disse Omstændigheder synes det forsvarligt at reducere Statens Dyrtidsforanstaltninger i stort Omfang. At de ikke kan forsvinde paa een Gang, er en Sag for sig. Herom stiller vi heller ikke Krav. Vi ønsker en gradvis Afvikling, og vi opfordrer Rigsdagen til den yderste Varsomhed under kommende Behandlinger af herhenhørende Forslag.

Der er særlig et enkelt Spørgsmaal, jeg vil bede om Tilladelse til at fremhæve ved denne Lejlighed. Det er Spørgsmaalet om Hjælp til arbejdsløse. Den midlertidige Hjælp til Arbejdsløshed udløber med dette Aars Udgang, og vi vilde finde det i høj Grad heldigt, om man dermed paa dette Omraade kunde komme bort fra midlertidige Foranstaltninger og ind under normale Forhold. I Betragtning af den Dyrtid, hvorunder vi lever, indrømmer vi, at de Satser for Understøttelser, der blev bestemt i Foraaret 1914, ikke er tilstrækkelige; vi er villige til Forhandling om en Revision af dem. Men vi maa hævde det Princip, at Arbejdsløshedshjælpen bør opretholdes paa Grundlag af Forsikring og ikke i det væsentlige paa Grundlag af Understøttelse fra Statens Side. Dyrtid og Arbejdsløshed hører sammen. Det var Dyrtiden, der fremkaldte den uvidede og ekstraordinære Understøttelse til alle arbejdsløse. Men dermed blev der tilvejebragt Betingelserne for en uanet Udvikling. Naar alle arbejdsløse, ogsaa de, hvis Arbejdsløshed skyldes vilkaarlig Indgriben i Arbejdet gennem Strejkerne, lønnes af Staten, naar de blot ikke selv har erklæret Strejke, var og er Muligheden